SUOMEN JOURNALISTILIITTO
FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 147/2022 vp)

Suomen Journalistiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Kiinnitimme esityksessä huomiota erityisesti kahteen yksityiskohtaan.

Julkistamista koskevan 9 §:n perusteluiden (s. 159) sanamuotoa olisi syytä täsmentää. Lause ”Pääsääntöisesti tiedon julkistaminen tulisi kyseeseen vain harvinaisissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa.” on hieman harhaanjohtava. Ko. säädöksessä ei säännellä tiedon julkistamisen oikeutta vaan ilmoittajan suojaa. Lauseen tarkoitus lienee esimerkiksi seuraava: ”Tiedon suoraan julkisuuteen ilmoittava henkilö saisi tämän lain mukaista suojaa vain harvinaisissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa.”

Esityksen 36 §:n mukaista rangaistussäännöstä ja sen perusteluja tahallisesta väärän tiedon *ilmoittamisesta tai julkistamisesta* saattaa olla syytä täsmentää *julkistamisen* osalta. Käytettäessä jotain lain mukaista ilmoituskanavaa on yleensä oletettava, että ilmoittajan tarkoituksena on saada lain mukaista ilmoittajansuojaa. Tietoa julkistettaessa ei kuitenkaan välttämättä aina ole selvää, onko kysymys henkilöstä, joka vaatii suojaa tämän lain perusteella. Käytännössä tiedon julkistamistilanteita on monenlaisia. Vaikka 36 §:n sanamuoto viittaa 2 §:ssä tarkoitettuihin sisällöllisiin aloihin ja 5 §:ssä tarkoitettuun henkilöpiiriin, voi näihin teemoihin liittyvää tietoa julkistaa kyseisen henkilöpiiriin kuuluva henkilö myös ilman tarkoitusta saada lain mukaista ilmoittajan suojaa. Tässä laissa säädetty rangaistus on syytä kohdentaa nimenomaisesti vain ilmoittajansuojelutilanteisiin. Muissa tahallisissa väärän tiedon julkistamistapauksissa kysymykseen voisivat tulla vain ko. tilanteisiin muun lainsäädännön perusteella mahdollisesti liittyvät seuraamukset.

Suomen Journalistiliitto – Finlands Journalistförbund ry

Hanne Aho
puheenjohtaja

Tytti Oras
juristi

Säästöpankinranta
2 A 7 krs. PL 252
00530 Helsinki
-
Sparbankstranden
2 A 7. våningen
PB 252
00530 Helsingfors
-
(09) 612 2330
-
www.journalistiliitto.fi